

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**ПРИЈЕДЛОГ
(по хитном поступку)**

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ**

Бања Лука, март 2018. године

ПРИЈЕДЛОГ
(по хитном поступку)

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

Члан 1.

У Закону о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 44/17), у члану 83. у тачки 2) последије подтачке 5. додаје се нова подтачка б. која гласи:

„б. ученици са сметњама у учењу,“.

Досадашње подт. 6. и 7. постају подт. 7. и 8.

У тачки 3) ријечи: „сметњама у учењу,“ бришу се.

Члан 2.

У члану 112. став 5. брише се.

У ставу 8. последије ријечи: „накнаде“ додају се ријечи: „у износу од 80% најниже нето плате у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава,“.

Досадашњи ст. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13. и 14. постају ст. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. и 13.

Члан 3.

У члану 115. у ставу 5. последије ријечи: „кандидата“ додају се ријечи: „у основној школи“, а у тачки 3) последије ријечи: „интервјуу“ додају се ријечи: „и тесту“.

Члан 4.

У члану 140. у ставу 6. запета и ријечи: „те доноси одлуку“ бришу се.

У ставу 7. ријечи: „министар ће смијенити директора са дужности“ замјењују се ријечима:

„Влада ће на приједлог министра разријешити директора дужности“.

У ставу 8. ријеч: „министар“ замјењује се ријечју: „Влада“.

Члан 5.

У члану 177. последије става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Наставници и стручни сарадници из става 1. овог члана могу равноправно конкурисати и на расписани конкурс за директора школе.“

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 6.

У члану 179. у тачки 16. послје ријечи: „кандидата“ додају се ријечи: „у основној школи“.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

(по хитном поступку)

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању, садржан је у Амандману XXXII т. 6. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према коме Република Српска уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини, образовању, култури и заштити културних добара, физичку културу, као и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.04-020-651/18 од 6. марта 2018. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII тачка 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује област образовања и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

Обрађивач Закона је, у складу са чланом 41. став 1. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), у Образложењу Закона навео разлоге за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању. Један од разлога садржан је у потреби усклађивања Закона са Законом о пореском поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 62/17), у дијелу који се односи на утврђивање висине накнаде за полагање стручног испита.

Републички секретаријат за законодавство размотрио је Приједлог закона и, не упуштајући се у цјелисходност норми, обрађивачу дао одређене примједбе и сугестије у циљу усклађивања предложеног текста Закона са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске. У вези са тим, дате су примједбе на садржај образложења, начин писања измјена и допуна прописа и на нормативни облик, језик и стил писања (чл. 41, 56. до 68. и чл. 83. и 84).

Обрађивач Закона прихватио је дате примједбе и сугестије и уградио их у текст Приједлога закона.

Будући да постоји уставни основ за доношење предметног закона, да је Закон усаглашен са правним системом Републике Српске и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљење Републичког секретаријата за законодавство је да се Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању (по хитном поступку) може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу је у Мишљењу број 17.03-020-656/18 од 8. марта 2018. године констатовало да, након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању (по хитном поступку), није установљено да *EU acquires*

садржи обавезујуће изворе који су релевантни за предмет уређивања достављеног приједлога, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјењиво“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење Закона о измјенама и допунама Законом о основном васпитању и образовању су садржани у потреби да се отклоне поједине нејасноће које су уочене у примјени Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 44/17), те да се одређена питања дефинишу на исти начин као и у Закону о средњем образовању и васпитању.

Између осталог, важећим Законом о основном васпитању и образовању је прописано да министар доноси рјешење којим се утврђује висина накнаде за полагање стручног испита, иако је потребно да та висина буде законом одређена или бар одредива, а не да се утврђује рјешењем.

Такође, разлог за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању је да се јасно и прецизно регулише питање могућности да наставници, стручни сарадници који су по прописима важећим до ступања на снагу овог закона испуњавали услове који се односе на степен и врсту стручне спреме могу равноправно конкурисати и на расписани конкурс за директора школе.

Овим би се избјегла различита примјена одредбе закона која је регулисала наведено питање, а што је доводило запослене у неравноправан положај.

V РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Приједлог да се Закон донесе по хитном поступку у складу са чланом 221. став 2. Пословника Народне скупштине Републике Српске произлази из потребе да се пропише колико износи накнада за полагање стручног испита, с обзиром на то да су се раније стручни испити полагали на високошколским установама, а од мајског испитног рока исти ће се полагати у Министарству просвјете и културе. Поред наведеног разлог је и усклађивање са Законом о пореском поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 62/17), којим је прописано у члану 4. став 3. да висина сваког пореског и непореског давања мора бити одређена или јасно одредива законом.

Уколико не бисмо прописали висину накнаде приправници запослени у основним школама остали би ускраћени за полагања стручног испита у мају мјесецу, што би, за неке од њих, довело до престанка радног односа, будући да је законом прописан рок за полагање стручног испита по истеку приправничког стажа.

Један од разлога је да се уједначе одредбе којима се прописује именовање и разрјешење директора у Закону о основном васпитању и образовању са Законом о средњем образовању и васпитању.

VI ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању (у даљем тексту: Приједлог закона) којим је измијењен члан 83. у тачки 2) основног текста Закона о основном васпитању и образовању (у даљем тексту: Закон) уврштени су и ученици са сметњама у учењу, јер су сметње у учењу специфичне сметње у развоју и због тога је потребно извршити ову техничку корекцију.

Чланом 2. Приједлога закона је у члану 112. Закона брисан став 5. јер је у истом члану ставом 2. већ прописан начин полагања стручног испита за приправника – стручног сарадника у основној школи. Имајући у виду наведено, предложено је да се став 5. брише и да се изврши пренумерација осталих ставова.

У истом члану ставом 8. прописано је да министар доноси рјешење којим се утврђује висина накнада у износу од 80% најниже нето плате у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава за полагање стручног испита, чиме се детаљније дефинише начин утврђивања висине накнаде.

Чланом 3. Приједлога закона је у члану 115. Закона у ставу 5. прецизирано да се Правилник о процедури пријема, критеријумима за пријем у радни однос и начину бодовања кандидата односи на основну школу, због чега су у називу и додате ријечи: „у основној школи“.

У тачки 3) истог става додаје се тест као обавезни критеријум у поступку пријема радника у радни однос у основној школи.

Чланом 4. Приједлога закона је у члану 140. Закона у ставу 6. потребно извршити корекцију и ускладити одредбу са чланом 141. Закона, којим је прописано да Влада разрјешава директора прије истека мандата у случајевима предвиђеним Законом. У складу са тим врши се и корекција и у ст. 7. и 8. истог члана на начин да Влада разрјешава директора са дужности, на приједлог министра.

Чланом 5. Приједлога закона у члану 177. Закона додаје се нови став којим се даје могућност наставницима и стручним сарадницима који су по прописима важећим до ступања на снагу овог закона испуњавали услове који се односе на степен и врсту стручне спреме, да равноправно конкуришу и на мјесто директора школе.

Чланом 6. Приједлога закона у члану 179. Закона у ставу 16. прецизиран је назив Правилника о процедури пријема, критеријумима за пријем у радни однос и начину бодовања кандидата.

Чланом 7. Приједлога закона прописано је ступање на снагу овог закона.

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Према Мишљењу Министарства за економске односе и регионалну сарадњу број: 17.04-020-690/18 од 8. марта 2018. године, Приједлогом закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању (по хитном поступку) нису прописане формалности за грађане и пословне субјекте у Републици Српској. Министарство за економске односе и регионалну сарадњу утврдило је да је Министарство просвјете и културе, као обрађивач Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о основном васпитању и образовању (по хитном поступку), приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступило у складу са методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.

ЗАКОН О ОСНОВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ
(Текст предложених измјена уграђен у основни текст Закона)

Члан 83.

Ученици с посебним васпитно-образовним потребама (у даљем тексту: ученици с посебним потребама) су:

- 1) надарени и талентовани ученици,
- 2) ученици са сметњама у развоју:
 1. ученици са оштећењем вида,
 2. ученици са оштећењем слуха,
 3. ученици са оштећењем у говорно-гласовној комуникацији,
 4. ученици са тјелесним оштећењем и хроничним обољењима,
 5. ученици са интелектуалним оштећењем,
 - 6. ученици са сметњама у учењу,**
 7. ученици са психичким поремећајима и обољењима,
 8. ученици са вишеструким сметњама,
- 3) ученици са проблемима у понашању и емоционалним проблемима и
- 4) ученици са сметњама условљеним васпитањем, социјалним, економским и културним факторима.

Члан 112.

- (1) Након обављеног приправничког стажа приправник полаже стручни испит.
- (2) Приправник-наставник, приправник-стручни сарадник и приправник-секретар полажу стручни испит у складу са правилником о полагању стручног испита у основној школи, који доноси министар.
- (3) Приправник-вјероучитељ полаже стручни испит на основу програма о начину полагања стручног испита за вјероучитеље, који доноси надлежна вјерска заједница.
- (4) Приправник-рачуновођа полаже стручни испит у складу са прописима којима се регулише књиговодствено-рачуноводствена област.
- (5) Стручни испит из става 2. овог члана састоји се из практичног и усменог дијела испита.
- (6) Практични дио стручног испита приправник полаже у школи из члана 111. став 11. овог закона, а усмени дио стручног испита у Министарству.
- (7) Министар доноси рјешење којим се утврђује висина накнаде у износу од **80% најниже нето плате у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава**, за полагање стручног испита.
- (8) Министар рјешењем именује Комисију за полагање стручног испита (у даљем тексту: Комисија) и одређује висину накнаде за рад чланова комисије.
- (9) Чланови комисије из реда запослених у Министарству и Заводу немају право на новчану накнаду за учешће у раду Комисије.
- (10) Трошкове првог полагања стручног испита сноси школа у којој је приправник запослен на неодређено вријеме.
- (11) Лице из члана 111. став 8. овог закона само плаћа трошкове полагања стручног испита.
- (12) Полагање стручног испита обавља се у више испитних рокова.

(13) Министар, у складу са бројем пријављених кандидата, унутар испитних рокова доноси рјешење којим одређује датум за полагање практичног, усменог и писменог дијела стручног испита.

Члан 115.

- (1) Комисију за пријем радника (у даљем тексту: комисија за пријем) именује директор.
- (2) Комисија за пријем из става 1. овог члана је дужна да у року од осам дана од дана затварања конкурса, сачини и предложи директору листу кандидата који испуњавају услове конкурса.
- (3) Директор је дужан да прими у радни однос првог кандидата са листе за избор кандидата.
- (4) Уколико кандидат који је први на листи не прихвати понуђено радно мјесто, прима се у радни однос сљедећи кандидат са листе.
- (5) Министар доноси Правилник о процедури пријема, критеријумима за пријем у радни однос и начину бодовања кандидата **у основној школи**, при чему се као обавезни морају дефинисати сљедећи критеријуми:
 - 1) вријеме проведено на евиденцији незапослених лица, коју води Завод за запошљавање, након стицања одговарајуће стручне спреме,
 - 2) просјек оцјена током студирања,
 - 3) резултати остварени на интервјуу **и тесту**, и
 - 4) радни стаж кандидата.
- (6) У случају да пријављени кандидат није задовољан одлуком директора, може поднијети приговор школском одбору у року од осам дана од дана пријема обавјештења.
- (7) Школски одбор провјерава наводе из приговора и законитост спровођења поступка избора и пријема кандидата и одлучује о приговору кандидата из става 6. овог члана.
- (8) Одлука школског одбора је коначна и против ње није дозвољена жалба, али се може покренути судски поступак пред надлежним судом.
- (9) Ако се на конкурс не пријави наставник који испуњава услове из члана 104. став 1. тачка 1) овог закона и уколико не постоји могућност ангажовања наставника запосленог у школи или на подручју актива директора са непуном нормом, директор може, на одређено вријеме, примити лице без потребних услова у погледу нивоа и врсте образовања, односно неверификованог наставника, а најдуже за једно полугодиште.
- (10) Вјероучитељи се примају у радни однос на основу овог закона и уз претходно прибављену сагласност надлежне цркве или вјерске заједнице.
- (11) Министар доноси упутство о ангажовању неверификованих лица на мјесто наставника.

Члан 140.

- (1) Дужност директора престаје:
 - 1) истеком мандата,
 - 2) на лични захтјев – оставком,
 - 3) стицањем услова за престанак радног односа у складу са законом којим се прописују радни односи,
 - 4) разрјешењем и
 - 5) ако је оцијењен оцјеном не задовољава у складу с правилником из члана 127. став 4. овог закона.
- (2) Одлуку о престанку дужности директора доноси Влада, на приједлог министра.
- (3) По истеку мандата или престанку обављања дужности, директор се враћа на радно мјесто са којег је именован за директора.

(4) Иницијативу за разрјешење директора школе могу покренути:

- 1) министар,
- 2) школски одбор,
- 3) наставничко вијеће,
- 4) синдикат,
- 5) савјет родитеља,
- 6) инспекција и
- 7) Завод.

(5) Иницијатива за разрјешење директора доставља се министру.

(6) Министар у року од 15 дана од дана достављања иницијативе из става 5. овог члана, разматра иницијативу и утврђује да ли постоје услови предвиђени овим законом за разрјешење директора и о томе обавјештава предлагача иницијативе.

(7) Ако се утврди да су испуњени услови предвиђени овим законом за разрјешење директора, **Влада ће на приједлог министра разрјешити директора дужности.**

(8) У случају из става 7. овог члана **Влада** именује вршиоца дужности до окончања поступка избора директора, а најдуже до 90 дана.

(9) За вршиоца дужности директора може да буде именовано лице које испуњава услове за именовање директора школе.

(10) Права, обавезе и одговорности директора школе односе се и на вршиоца дужности директора.

Члан 177.

(1) Наставници, стручни сарадници и остали радници који су по прописима важећим до ступања на снагу овог закона испуњавали услове у погледу степена и врсте стручне спреме, могу и даље обављати рад у школи и равноправно конкурисати на радна мјеста у школи.

(2) Наставници и стручни сарадници из става 1. овог члана могу равноправно конкурисати и на расписани конкурс за директора школе.

(3) Уколико се на расписани конкурс за попуну радног мјеста секретара школе пријави лице које има положен правосудни испит, сматраће се да испуњава услове и није обавезно да полаже стручни испит.

(4) Лица затечена на радном мјесту секретара, која имају радни стаж дужи од пет година остварен у школи или радни стаж дужи од десет година остварен у другим институцијама на пословима истог нивоа образовања ослобађају се полагања стручног испита.

Члан 179.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

- 1) саставу и начину рада комисије, условима у погледу простора, кадра и опреме и поступку за утврђивање испуњености услова за оснивање и престанак рада школе (члан 24. став 2),
- 2) садржају и начину вођења Регистра основних школа (члан 27. став 4),
- 3) васпитању и образовању дјете са сметњама у развоју (члан 49. став 6),
- 4) школском календару (члан 50. став 6),
- 5) начину организовања проширеног програма (члан 53. став 5),
- 6) начину остваривања програма огледа у основној школи (члан 56. став 5),
- 7) праћењу и вредновању рада ученика у основној школи (члан 68. став 4),

- 8) избору и проглашењу ученика генерације, начину и условима за додјелу диплома (члан 75. став 9),
- 9) дисциплинској и материјалној одговорности ученика у основној школи (члан 81. став 7),
- 10) садржају и начину вођења и васпитно-образовног картона ученика (члан 82. став 2),
- 11) начину организације рада, нормативима и стандардима за финансирање основних школа за дјецу са сметњама у развоју (члан 88. став 3),
- 12) начину организације рада, нормативима и стандардима за финансирање музичких школа (члан 101. став 2),
- 13) стручним профилима и звањима наставника и стручних сарадника (члан 103. став 2),
- 14) систематском прегледу радника запослених у основној школи (члан 110. став 10),
- 15) полагању стручног испита у основној школи (члан 112. став 2),
- 16) процедури пријема, критеријумима за пријем у радни однос и начину бодовања кандидата у основној школи (члан 115. став 5),**
- 17) норми наставника, стручних сарадника и осталих радника школе у оквиру 40-часовне радне седмице, (члан 118. став 4),
- 18) стручном усавршавању, оцјењивању и напредовању директора, наставника и стручних сарадника (члан 127. став 4),
- 19) раду и поступку избора и разрјешења чланова школског одбора (члан 134. став 19),
- 20) условима и поступку избора и разрјешења директора основне школе (члан 141. став 2),
- 21) садржају и начину вођења документације, евиденције и обрасцима јавних исправа у основној школи (члан 159. став 4),
- 22) вредновању квалитета васпитно-образовног рада у основној школи (члан 167. став 4) и
- 23) нормативима и стандардима за финансирање основних школа (члан 168. став 9).